

Βασανιστήρια & φυλακές

*«Τώρα πρέπει να μιλήσει
για να σωθεί
πρέπει να πάψει ν' αγαπάει
και να ζήσει*

*Ο λοχαγός λέει: μίλησε
Ο βούρδουλας λέει: μίλησε
η νύχτα του λέει: μίλησε
Μα η νύχτα είναι λίγη
Οι σύντροφοι πολλοί
κι έκοψε με τα δόντια του τη γλώσσα
όπως θα κάνετε κι εσείς.»*
Τ. Λειβαδίτης.

*«Κατανόησε τι σημαίνει φρικαλεότητα, μην αρνείσαι την υπαρξή της,
αντιμετωπίσέ χωρίς προκαταλήψεις την πραγματικότητα.»*

Χάνα Αρέντ

Το παρόν κείμενο δεν είναι σε καμία περίπτωση προϊόν καθαρής θεωρητικής προσέγγισης στο ζήτημα των βασανιστηρίων ούτε έχει στόχο να προσφέρει περαιτέρω εγκυκλοπαιδικές γνώσεις επί του θέματος. Είναι περισσότερο μία προσπάθεια αποτύπωσης σκέψεων και συμπερασμάτων που ακολούθησαν τα γεγονότα της σύλληψης, των βασανιστηρίων και του εγκλεισμού μου εν τέλει στα κελιά της δημοκρατίας.

Το κείμενο αυτό δεν θα μπορούσε να απευθύνεται σε «αριστεροευαίσθητους» ή κάθε χροιάς «ευαίσθητους» που αρκούνται σε βαρύγδουπες δηλώσεις καταδίκης από τον αναπαυτικό τους καναπέ και κροκοδείλια δάκρυα για να πνίξουν την σιωπηλή συννεοχή τους στο σαδισμό που γεννάει ο αστισμός τους. Ούτε φυσικά, απ' την άλλη διεκδικεί την «αναγνώριση», τα «πρωτεία» ή την ηρωοποίηση προσώπων και καταστάσεων. Η αποτύπωση αυτή απευθύνεται περισσότερο σε ανθρώπους που οι επιλογές τους και η συνειδηση τους μπορεί κάποια στιγμή να τους οδηγήσουν σε αντίστοιχη θέση με αυτή που βρέθηκα και εγώ. Κάτι για το οποίο ο καθένας/καθεμία θα πρέπει να είναι έτοιμος/έτοιμη από τη στιγμή που θα επιλέξει να επιτεθεί στο καπιταλιστικό σύστημα. **Μόνο γνωρίζοντας στην ολότητά της, τη βία και την εξουσία που την παράγει, μόνο τότε μπορείς να βαδίσεις με σιγουριά προς τον στόχο, προς την καταστροφή των σχέσεων εξουσίας και του καπιταλισμού.**

Είναι η απόπειρα να λύσω έναν κόμπο που κολλάει στο λαιμό· προτού καταλήξει να πνίξει καθετί που ορθώνεται, που αντιστέκεται, σε έναν κύκλο εναλασσόμενων συναισθημάτων και να εγλωβιστεί σε ένα «αντίστροφο» στερεότυπο άρνησης της ίδιας της ουσίας του βασανισμού, των εκατοντάδων εκφρασεών του στην καθημερινότητα, της ίδιας της κοινωνίας που νωχελικά το δέχεται και το αναπαράγει στις ίδιες τις δομές και τις σχέσεις που εκτρέφονται μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα.

Είναι μία φωνή, που αν και με το ζόρι, ηχεί στο μυαλό σου. Θα μπορούσε να έρχεται από κάποιο στρατόπεδο συγκέντρωσης μεταναστών ή από τα κρατητήρια κάποιου αστυνομικού τμήματος. Από κάθε μεριά της γης που αυτή τη στιγμή κάποιος/α «πληρώνει» γιατί αντιστέκεται στην εξουσία και το κράτος. Είναι μία προσωπική εμπειρία γύρω από ζητήματα και φαινόμενα που αφορούν το σύνολο των αντιστεκόμενων ανθρώπων.

Ως βασανιστήριο, κατά την εγκυκλοπαίδεια του Louis de Jaucourt, ορίζεται η *“σωματική επώδυνη ποινή περισσότερο ή λιγότερο ειδεχθής· ένα ανεξήγητο φαινόμενο που η διόγκωση της ανθρώπινης φαντασίας παράγει από βαρβαρότητα και ωμότητα.”*

Η άγρια επιβολή σωματικού ή ψυχολογικού (ή και των δύο μαζί) πόνου με στόχους που ποικίλουν στο πέρασμα των χρόνων. Έχει μία σημασία στην προκειμένη να δούμε και να εντοπίσουμε τους στόχους αυτούς στους οποίους ιστορικά έχει εξυπηρετήσει η χρήση του βασανισμού. Να διακρίνουμε τις ρίζες του και την άμεση συνδεσή εξουσίας και βασανιστηρίου.

Ψάχνοντας λοιπόν την καταγωγή του σαν πρακτική θα φτάσουμε στο Μεσαίωνα, στην Ιερά Εξέταση και ακόμα πιο πίσω στα σκλαβοπάζαρα και τους δούλους-αντικείμενα. Αρχικά σαν μηχανισμός τιμωρητικός-εκδικητικός. Καθαρά σε επίπεδο σωματικό, με το πέρασμα των χρόνων εξελίχθηκε σε μία “επιστήμη” επιβολής-διατήρησης και ανάδειξης της εκάστοτε εξουσίας. Πέρασε από το στάδιο της “μεμονωμένης τιμωρίας” στο σώμα του κατάδικου στο σημείο του εκφοβισμού και του παραδειγματισμού του συνόλου της κοινωνίας. Όπου με την δημόσια διαδικασία του βασανιστηρίου ο καθένας έβλεπε μπροστά στα μάτια του τι θα ακολουθούσε οποιαδήποτε προσπάθειά του να παραβεί τους νόμους των αρχόντων. Μία χυδαία επίδειξη του συσχετισμού δυνάμεων στο οποίο βασίζεται η εξουσία του νόμου. Διαδικασία που ο “άρχων” δεν χρειάζεται να αποδείξει για ποιο λόγο εφαρμόζει τους νόμους, αλλά να καταδείξει ποιοι είναι οι εχθροί του και την μανία με την οποία θα τους τσακίσει.

Παρ' όλα αυτά η εξουσία σύντομα θα εντοπίσει στην οικονομία των βασανιστηρίων τον κίνδυνο που ελλοχεύει από την ανάδειξη μίας τέτοιας φρικαλεότητας. Όσο η κοινωνία συνηθίζει στην φρίκη της εξουσίας όταν αυτή εκδικείται τόσο και ο ίδιος ο λαός αργά ή γρήγορα θα συνειδητοποιήσει ότι μόνο με την αντίστοιχη βία θα μπορούσε να αντισταθεί. Πέρασαν αρκετά χρόνια για να ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία μετατόπισης και επικέντρωσης στο σημείο εφαρμογής των βασανιστηρίων, από μία άμεση απεικόνιση υπερβολικού πόνου, στη θολή (μα συνεχόμενη) αναπαράσταση του βασανισμού. **Από το σώμα για αποδέκτη, στο πνεύμα όπου σπέρνουν τον τρόμο.**

Παρ' ότι λοιπόν στον 20ο και τον 21ο αιώνα η πρακτική του βασανιστηριού υποβιβάστηκε φαινομενικά, κάτω από το δημοκρατικό πέπλο της εξουσίας και "περιορίστηκε" μόνο σε επίπεδο ανακριτικό (και όχι άμεσα τιμωρητικό) η ουσία της "ιδέας" παραμένει η ίδια με του 17ου αιώνα. Πάντα η εφαρμογή του θα εξαρτάται από την κοινωνική θέση του ατόμου και την "φύση" του ίδιου του ατόμου-εγκληματία. Άρρηκτη η σύνδεση του βασανισμού με την δικαστική εξουσία και την τήρηση των νόμων, της "δικαιοσύνης", ήταν και θα είναι ένα μέσο στα χέρια των εξουσιαστών για να επιβληθούν και να διατηρήσουν την εξουσία τους.

Ακόμα και στην "μεγάλη χώρα", που κάποτε υπήρξε εστία ελπίδας για κάποιους που αναζητούσαν σ' αυτήν την πολυπόθητη αλλαγή του κόσμου, δεν μπόρεσε να αποφευχθεί η μοιραία υπερεξουσία -η ίδια χρήση πρακτικών και μεθόδων επιβολής. Βασανιστήρια για να εξοντωθούν αναρχικοί, αντιφρονούντες μέχρι και οι ίδιοι οι αρχικοί πυλώνες του μπολσεβίκικου κόμματος. Και φυσικά προβάλλοντας αυτό το θέατρο τρόμου σε όλη την κοινωνία, εγκαθιδρύοντας το αίσθημα φόβου και αδυναμίας μπροστά στο πανίσχυρο κράτος. Τα παραδείγματα, δυστυχώς, από μόνα τους φτάνουν για να γεμίσουν αρκετές σελίδες στο βιβλίο της παγκόσμιας ιστορίας.

Στην Ελλάδα στις αρχές του 21ου αιώνα, όπου το κλίμα στην Ευρώπη γενικά είχε κάτι από τον αέρα της Οκτωβριανής επανάστασης και οι κομμουνιστές τόσο ποσοτικά όσο και αντιληψιακά εδραιώνονταν στο πολιτικό σκηνικό, το καθεστώς, μέτραγε ήδη 8 νεκρούς απεργούς -σε μία από τις πρώτες μεγάλες απεργίες της χώρας- στα μεταλλεία της Σερίφου, αρκετές φυλακίσεις, βασανιστήρια και μόλις λίγα χρόνια αργότερα το 1936 θα έχει και τον πρώτο νεκρό διαληλωτή.

Και κάπως έτσι (κάπου εκεί) ξεκινάει ένα "κυνήγι μαγισσών" εναντίον της κομμουνιστικής απειλής, κατευθυνόμενο από ντόπιες και ξένες δυνάμεις, όπου μεγάλο μερίδιο της βίας που ασκεί η εξουσία βρίσκει τον στόχο του εκεί. Από τότε και μέχρι την πτώση της χούντας αρκετοί αντάρτες του Δ.Σ.Ε. - ΕΛ.ΑΣ θα σκοτωθούν, τα κεφάλια μερικών θα "κοσμίσουν" φανοστάτες, χιλιάδες κομμουνιστές θα βασανιστούν, ξερονήσια θα γεμίσουν από εξόριστους· το κράτος δολοφονεί και βασανίζει για να κάμψει την άνοδο του κομμουνισμού. Και ενώ από την μεταπολίτευση και μετά παύει να υπάρχει τόσο έντονη η ωμή απεικόνιση της εξουσιατικής βίας αυξάνεται και ενδυναμώνει ένας πηγαίος σαδισμός για ένα μεγάλο μερίδιο της κοινωνίας· το κράτος πλέον είναι παντοδύναμο και μη αμφισβητήσιμο.

Η επίθεση πλέον από πλευράς εξουσίας παύει να έχει σαφή πολιτικά χαρακτηριστικά και η στόχευση διευρύνεται στους απόκληρους του κοινωνικού συνόλου και φυσικά σε όσους αντιστέκονται. Είναι σταθερό "προνόμιο" γι' αυτούς που αντιστέκονται να δέχονται την πιο "βίαιη" καταστολή του κράτους. Με αυτό δεν εννοώ φυσικά την βία σε ποσοτικό επίπεδο (ούτε ως σωματική βία, ούτε ως δικαστική) η χρήση των εισαγωγικών είναι για να διαχωρίσω την βία σε επίπεδο θεάματος. **Τα βασανιστήρια σε μετανάστες, σε πόρνες και σε κάθε (μικρό) εγκληματία μέσα στα τμήματα ή οι πολύχρονες ποινές φυλάκισης σε ανθρώπους που για ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας είναι απλά αόρατοι, έρχονται στην επιφάνεια μόνο από "λάθος". Από κάποια τρύπα στον "μανδύα" που καλύπτει την φρικαλεότητα των εκτελεστικών οργάνων της εξουσίας.**

Απ' την άλλη το κράτος εξαντλεί το σκηνοθετικό του ταλέντο όταν πρόκειται για συλλήψεις πολιτικών του αντιπάλων, στήνοντας υπερπαραγωγές που για μέρες "στολίζουν" τα δελτία των ειδήσεων. Εκεί η φρικαλεότητα της εξουσίας παρουσιάζεται ως αναγκαιότητα, ως απαραίτητη μέθοδος για την πάταξη του εσωτερικού εχθρού (όπως έχει συμβεί σε περιπτώσεις συλλήψεων αρκετών αναρχικών).

Καλλιεργείται υπογείως και εμμέσως η ανοχή στο σώμα του κοινωνικού συνόλου η οποία μετουσιώνεται σε "ευνουχισμό" σκέψης, κριτικής και επιθετικής διάθεσης απέναντι στην παντοδυναμία του κράτους. Με αποτέλεσμα μία σιωπηλή συνενοχή. Και μπορεί το υπογείως εμμέσως να φαντάζει ταυτολογία αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι, το κράτος επίσημα αρνείται την οποιαδήποτε "εμπλοκή" του σε ξυλοδαρμούς στα τμήματα και σε στρατόπεδα συγκέντρωσης τονίζοντας, είτε ότι καταστάσεις τέτοιες είναι προϊόντα φαντασίας ή ότι αποτελούν εξαίρεση, διαχωρίζοντας τεχνιέντως τον ρόλο της αστυνομίας απ' αυτόν της κυβέρνησης. Απ' την άλλη όμως δίνει το ελεύθερο στα πλήρως ελεγχόμενα Μ.Μ.Ε. να ταυτίζουν εκ νέου την αστυνομία με τον κράτος. Δικαιολογώντας την βία που πηγάζει απ' την πρώτη ως λογική αντίδραση σε περίπτωση που απειλείται.

Έτσι έμμεσα εδραιώνεται η αντίληψη ότι το κράτος (ως παντοδύναμο) έχει μηχανισμούς και αυτοματισμούς που δεν μπορείς και ούτε πρέπει να πολεμήσεις.

Απ' το "έκαναν απλώς τη δουλειά τους" μέχρι το "καλά του έκαναν του πούστη" η απόσταση είναι απελπιστικά μικρή. Για την ακρίβεια ο πρώτος σχεδόν πάντα θα συμφωνήσει (με) ή ακόμα και θα ξεπεράσει τον δεύτερο.

Αυτό επιβεβαιώνει το ότι ο σαδισμός που εκφράζεται από την κορυφή της εξουσιαστικής πυραμίδας έχει την βάση του στο κοινωνικό σύνολο (στρώμα) και στις καθημερινές σχέσεις εξουσίας που αναπαράγονται σε αυτό.

Η αστική δημοκρατία γεννάει και εκθρέφει τον υπέρποντα σαδισμό σε επίπεδο καθημερινότητας. Μίας καθημερινότητας που έρχεται να αποκαταστήσει ηθικά την βάνουση επέλαση του καπιταλιστικού συστήματος· ο άνθρωπος του 21ου αιώνα –όλο και πιο πολύ– μένει ασυγκίνητος στη θέα του θανάτου. Μέσα σε αυτό το κλίμα της γενικευμένης απάθειας, εκμεταλευόμενοι τους νόμους της αδράνειας, οι άρχοντες του "πολιτισμένου" κόσμου φρέναραν απότομα την πρακτική του βασανισμού αλλά η νοοτροπία πίσω από αυτή συνεχίζει να εμποτίζεται στις συνειδήσεις των υπηκόων.

Έτσι ο μύθος του Προμηθέα και το διαρκές βασανιστήριο που ήταν καταδικασμένος να υπομένει βρήκε την κυριολεκτική του μεταφορά στην καταδίκη της φυλάκισης και παρ' ότι η ιδέα ενός βασανιστηρίου που συνεχίζεται σε βάθος χρόνου ξεπερνάει σε φρικαλεότητα αυτήν του βασανισμού καθ'εαυτού, νομιμοποιείται. Η ομοιομορφία της "ψυχρής" φυλακής φαντάζει πιο "όμορφη", πιο ήπια και πιο ηθική για τον "πολιτισμένο κόσμο" απ' ότι η άγρια επιβολή της εξουσίας μέσω του βασανισμού. Η αποδοχή όμως ενός θεσμού από τη φύση του απανθρώπου όπως αυτός της φυλάκισης, ως τιμωρητική μέθοδος στο σώμα των εγκληματιών δεν έγινε από τη μία στιγμή στην άλλη.

Η εξουσία ανέκαθεν αναζητούσε τον καταλληλότερο τρόπο να επιβληθεί, να επικρατήσει. Καταληκτικά λοιπόν, είναι πιο εύκολο να επιβληθεί το αίσθημα υποταγής και "πειθαρχίας" μακροπρόθεσμα μέσω της καθημερινότητας, παρά να προσπαθείς να επιβληθείς συνεχώς μέσω της βιαιότητας και των βάνουσεων θεσμών που συνοδεύουν την εξουσία.

Εκεί οι εξουσιαστικοί μηχανισμοί εντόπισαν την ουσία της επιβολής, στην "πειθαρχία". Είναι η καλύτερη βάση για να "χτίσεις" έναν άνθρωπο πειθήνιο. Η φυλάκιση, με τη σειρά της, επιδιώκει την υποταγή του ατόμου στο κράτος, την δημιουργία "λοβοτομημένων" ανθρώπων.

Διαδικασία που ακόμα κι αν εμφανίζεται ως κωδικευμένη σχέση, αναπαράγεται και εξελίσσεται από την πρώτη στιγμή της γέννησης του κάθε ανθρώπου, μέχρι τον θάνατό του. **Γεννιόμαστε (και πεθαίνουμε) σε χώρους- ακόμα κι αν την στιγμή της γέννησης αδυνατούμε να το συνειδητοποιήσουμε- χτισμένους στα πρότυπα της ομοιομορφίας η οποία λειτουργεί προς την κατεύθυνση της καθυπόταξης του ατόμου.**

Το σχολείο είναι η πρώτη άμεση επαφή με την έννοια και νοοτροπία της φυλακής. Οριοθετημένος χώρος, ομοιόμορφος, με συγκεκριμένο χρόνο προαυλισμού όπου πρέπει πάντα να υπακούς τους "ανώτερους" καθηγητές και να μην ξεφεύγεις απ' το πειθαρχημένο κοπάδι.

Αυτά ακριβώς τα χαρακτηριστικά θα συνεχίσουν από εκείνη τη στιγμή και έπειτα να εμποτίζουν την "πειθαρχεία" σε κάθε άτομο. στους χώρους εργασίας, στα πανεπιστήμια, στο στρατό, στο σύνολο των δομών και των σχέσεων του καπιταλιστικού συστήματος.

Τέλος στα μελομένα άσματα, η πραγματικότητα από δω και πέρα θα είναι αμείλικτη, ο πόλεμος θα μαίνεται μέρα με τη μέρα και ο μόνος τρόπος που θα βρεις για να τον αποφύγεις θα είναι η βουβή απομάκρυνση, το κλείσιμο στον μικρόκοσμο σου και την ύστατη στιγμή που οι καιροί θα απαιτούν την συμμετοχή σου θα αδυνατείς να πάρεις θέση.

Το θέμα είναι μέχρι να κάνεις την βουτιά στην άβυσσο. Η πορεία από 'κει και πέρα καθορίζεται από τις μέχρι τότε επιλογές σου.

Ο καθένας για το δικό του ταξίδι φτιάχνει δικιά του πορεία. Παρ' όλα αυτά όμως -ίσως- είναι υποθεση κάποιου άλλου κειμένου και αν...

Θα κρατήσω για τη στιγμή την νοοτροπία που νομιμοποιεί ηθικά και συνειδησιακά την στέρηση της ελευθερίας. **Όσο δεν υπάρχουν κοινωνικές αντιστάσεις και αγωνιστική διάθεση η εξουσία βρίσκει χώρο να αναπτύσσεται, εδραιώνοντας και οξύνοντας τις κατασταλτικές μεθόδους.**

Και οι "ουδέτεροι" παρατηρούν νωχελικά την επέλαση της κρατικής βίας αγναντεύοντας τα μακρινά τοπία ελευθερίας μα μην επιδιώκοντας -ή καλύτερα- αρνούμενοι να παλέψουν να φτάσουν εκεί.

Εξάλλου τι θα ήταν μία φυλακή χωρίς ανθρωποφύλακες. Ένας "απλός" άνθρωπος συσσωρεύει μέσα του όλη τη βιαιότητα και τον σαδισμό της κρατικής εξουσίας που εκφράζεται με ένα απλό γύρισμα ενός κλειδιού. Μία κίνηση ενός χεριού και μαζί με τον θόρυβο της κλειδωνιάς αντηχούν αιώνες καταπίεσης και εκμετάλλευσης, χιλιάδες φωνές ανθρώπων που βασανίστηκαν, φυλακίστηκαν, εκτελέστηκαν από την ίδια δύναμη που θέτει σε κίνηση το χέρι που κάνει αυτή την τόσο ασήμαντη και ταυτόχρονα τόσο καθοριστική κίνηση για τον ρου της ιστορίας.

Και εκεί είναι το "χείλος του γκρεμού" που ξεκινάει μία άλλη βουτιά, διαφορετική απ' την προηγούμενη. Μία βουτιά προς τα μέσα προς το πιο απόμακρο σημείο του μυαλού σου, της σκέψης σου, των συναισθημάτων σου.

Ερωτήσεις, απαντήσεις που λίγο-λίγο σε φτάνουν όλο και πιο βαθιά, πιο "πίσω" πιο "μπροστά".

Εκεί το πίσω και το μπροστά μπορεί να εννοηθεί μόνο με την βήθεια των εισαγωγικών, ο χρόνος, η απόσταση ΟΛΑ έχουν μία μπερδεμένη συνέχεια.

Κι όλο -λες και κάτι έξω από σένα το καθοδηγεί- να καταλήγεις σε ένα τελικό συμπέρασμα (πέρα απ' όλα τα λάθη και τα στραβά που κι αυτά είναι μέρος του παιχνιδιού) κάθε δευτερόλεπτο, κάθε χτύπος της καρδιάς είναι άλλη μία έκφραση του αγώνα για ελευθερία.

Ακόμα κι έτσι, ακόμα κι απο 'δω μέσα, ούτε μία στιγμή δεν γίνεται να ξεχάσεις όλα αυτά για τα οποία παλεύεις.

Αλλάζει σίγουρα το "φίλτρο" που βλέπεις τον κόσμο, η ιδέα και μόνο της στέρησης προσώπων, στιγμών, επαφής, ενός ουρανού καθαρού από συρματοπλέγματα και συρματοσκοίνα, έχει άμεση επίδραση και στον ίδιο τον αγώνα. Είναι σαν να ξυπνάς και να προσπαθείς να θυμηθείς το όνειρο που έβλεπες, όσες λεπτομέρειες και να ανακαλέσεις το (συν)αίσθημα ποτέ δε θα είναι το ίδιο ακριβώς.

Εκεί είναι και το στοίχημα, να μείνεις όσο το δυνατόν ανέπαφος από τον "σωφρονισμό", να αντιπαλέψεις το ρόλο που για ακόμη μία φορά σου επιβάλλουν.

Κύριος στόχος του σωφρονιστικού συστήματος, από την απαρχή του, ήταν η "επανάταξη" των περιθωριακών, των "χαλασμένων γριναζιών" στο παραγωγικό σύστημα.

Εκεί εντοπίζεται και η πιο σημαντική μετάλλαξη της κατασταλτικής πολιτικής. Η καταστολή παύει πλέον να περιορίζεται στο τιμωρητικό επίπεδο και επιδιώκει τον "σωφρονισμό", τον εγκλεισμό και τον πειραματισμό σε πρακτικές και μεθόδους ελέγχου. **"Στο μυαλό είναι ο στόχος"** όπως πολύ σωστά έχει ειπωθεί. Η εργασία, το σχολείο, η εκκλησία στη φυλακή είναι σημάδια ακριβώς αυτής της μετάλλαξης.

Το έγκλημα (και φυσικά οι εγκληματίες) είναι αποτέλεσμα κάποιας "λάθος ρύθμισης" στο παραγωγικό μοντέλο. Χρήζει επιδιόρθωσης και για να γίνει αυτό πρέπει ο εγκληματίας να μπει ξανά στην παραγωγική νόρμα. Κι ενώ ο στόχος είναι η επανάταξη στο καπιταλιστικό σύστημα, στην πραγματικότητα η φυλακή είναι ένας χώρος που αναπτύσσεται ο ίδιος ο καπιταλισμός, απλώς στην παράνομη εκδοχή του. Άλλωστε το έχουμε ήδη πει, ο εξουσιαστικός μηχανισμός «χτυπάει» το άτομο στις διαπροσωπικές του σχέσεις, επιβάλλεται σαν ανάγκη, δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για την ολοκληρωτική του επέλαση. Στον καπιταλισμό ο άνθρωπος (πρέπει να) ενυπάρχει σαν μονάδα στο κοινωνικό σύμπλεγμα, αυτός ο κατακερματισμός και η εσωτερικευση κάθε αίσθησης «συλλογικού» ενδυναμώνει το σύστημα.

Δεν θα μπορούσε λοιπόν η φυλακή να μην είναι παρά μία μικρογραφία της ίδιας της κοινωνίας που «συντηρεί» την υπαρξή της. Κι ενώ θεωρητικά θα έλεγε κανείς ότι οι άνθρωποι που βρίσκονται έγκλειστοι θα δημιουργήσουν (έστω) ένα αίσθημα κοινότητας σαν αντανάκλαστική κίνηση στην καταστολή που δέχονται, ο καπιταλισμός, για ακόμη μία φορά επιβάλλει την υπεροχή του «ατομικού» έναντι του «συλλογικού». Με αποτέλεσμα ανθρώπους αποκομμένους ο ένας από τον άλλο που αρκούνται σε φυλετικές συμμαχίες και κλίκες συμφερόντων.

Φυσικά όταν αναφέρομαι στους κρατούμενους δεν τους νοώ ως ένα σύνολο ανθρώπων εν γέννηι επαναστατημένο και αγωνιστικό. Μιλάω όμως για ανθρώπους που έχουν βιώσει άμεσα την καταστολή της κρατικής εξουσίας κι αυτό βάζει έναν κοινό παρονομαστή. Παρ' όλα αυτά το ξέρουμε πολύ καλά ότι ο (οποιοσδήποτε) «κοινός παρονομαστής» δεν υπήρξε ποτέ επαρκής λόγος ενοποίησης και διεύρυνσης του αγώνα.

Άνθρωποι από διαφορετικά κοινωνικά στρώματα με διαφορετικές καταβολές και διαφορετικά βιώματα έχουν μοιραστεί ανά τους αιώνες το όνειρο της επανάστασης.

Κι αν ακόμη η αστική νομιμότητα γεννάει την παρανομία αυτή με την σειρά της δεν γεννάει εξ' ορισμού την εξέγερση του ίδιου του ατόμου και κατ' επέκταση την επανάσταση.

Εν ολίγοις το κοινό βίωμα της φυλακής περισσότερο ευνουχίζει παρά γεννά προϋποθέσεις εξέγερσης. Παρά το γεγονός ότι σχεδόν κάθε άνθρωπος, από την πρώτη στιγμή που θα βρεθεί εντός των τειχών, θα σκέφτεται και θα ονειρεύεται την ελευθερία, μόνο μία μικρή μειοψηφία (στις μέρες μας τουλάχιστον) θα επιχειρήσει αυτό το βήμα προς την εκπλήρωση της.

Έτσι η εξουσία κατοχυρώνει την νίκη της, καταφέροντας με «καλύτερες συνθήκες κράτησης», με «προνόμια», με την χορήγηση αδειών και ότι άλλο χαρακτηρίζει το «πιο ανθρώπινο προσωπείο» των φυλακών τις τελευταίες δεκαετίες, να διατηρεί την πολυπόθητη ηρεμία στο εσωτερικό της.

Βλέπεις, σιγά-σιγά συνηθίζεις τις νύχτες, τους ήχους της φυλακής, νύχτες που στερείσαι το φως του φεγγαριού και όσο περνάει ο καιρός σου φαίνεται όλο και πιο ασήμαντο, μέχρι κάποια στιγμή που –ίσως κατά τύχη- θα το αντικρύσεις ξανά και οι μέρες θα αρχίσουν πάλι να αποκτούν το βάρος τους.

Η ιδιαίτερη σημασία του χρόνου, σου υπενθυμίζει πως δεν πρέπει να αφήσεις ούτε μία μέρα χαμένη- ούτε μία νύχτα ξανά ανάμεσα απ' τα κάγκελα η θέα του φεγγαριού. . .

Και κοιμάσαι σε μία «γωνία» του παρόντος αγωνιώντας οραματιζόμενος το μέλλον. Το μέλλον μίας ελεύθερης ζωής.

Πολύ πιθανόν να έρθουν μέρες που η αφισσοκόλληση θα είναι «προτροπή σε εγκληματική πράξη», η συμμετοχή σε πορείες θα αποτελεί «σύσταση εγκληματικής οργάνωσης». Μέρες που κάθε στέκι, κάθε κατάληψη θα βαφτιστεί «γιάφκα».

Αυτές τις μέρες δεν τις φοβόμαστε, τις περιμένουμε! Όσο η κρίση, τοσό σε κοινωνικό, όσο και σε οικονομικό επίπεδο βαθιάει, το έργο της καταστολής θα εστιάσει στον μαχόμενο - αγωνιστικό χώρο. Και είναι σίγουρο πως η ανεξέλεγκτη πορεία της καταστολής δεν επιζητά προφάσεις, ούτε αφορμές, δεν τροφοδοτείται από χτυπήματα (ένοπλα ή μη) στην εξουσία αλλά είναι απόρροια της έλλειψης αυτών. Προς αποφυγή παρεξηγήσεων, δεν εννοώ ότι π.χ. ένα ένοπλο χτύπημα θα σηκώσει «τοίχο» μπροστά στην επέλαση του ολοκληρωτισμού, αν και πιστεύω ότι η απουσία επίθεσης κάνει το έργο τους πιο εύκολο. Παρ' όλα αυτά εννοώ ότι η βία που προέρχεται «από τα κάτω» είναι αποτέλεσμα της βίας που πηγάζει και ασκείται από το καπιταλιστικό σύστημα.

Ο πόλεμος μαίνεται και απαιτείται η συμμετοχή κάθε αντιστεκομένου ανθρώπου με κάθε μέσο που διαθέτει. Στόχος σε αυτόν τον πόλεμο δεν ήταν ποτέ η νίκη, η επανάσταση -καλώς ή κακώς- δεν χωράει να ερμηνευτεί και να αναλυθεί στο δίπολο νίκης-ήττας.

Η ζωογόνοσ πνοή του αγώνα είναι η συμμετοχή και η ανάδειξη κάθε μάχης, σε κάθε χώρο που η εξουσία επιχειρεί να επιβληθεί. Μέσα απο μία ενέργεια άμεσης δράσης, απο τα κρατητήρια κάποιου τμήματος, από τη φυλακή, από ένα δικαστήριο, από το δρόμο, από παντού η κάθε μάχη δίνεται απελευθερωμένη από την αναγκαιότητα της έκβασης.

Και όχι χαμένη στην ανουσιότητα, αλλά συμπληρώνοντας «σημεία» στο χάρτη της επανάστασης. Όχι για την αναρχία -με την αναρχία στις καρδιές μας, στις σχέσεις μας, στα προτάγματά μας.

Ζούμε χαμογελώντας κι αν δακρύζουμε το πνίγουμε τραγουδώντας...

Ακόμα κι έτσι, ακόμα κι αν η ζωή μας είναι μία προκαθορισμένη ευθεία προς το σίγουρο τέλος- τον ένα και μοναδικό «σκοπό»- ακόμα κι αν τα «τραγούδια» μας μιλάνε μόνο για τον θάνατο προχωράμε.

Χαμογελώντας.

Αποσκοπώντας στην αιώνια αμηχανία του θανάτου.

*Ανδρέας-Δημήτρης Μπουρζούκος,
Α' πτέρυγα φυλακών Κορυδαλλού,
Νοέμβρης 2013*

Υ.Γ. Αλληλεγγύη και ΔΥΝΑΜΗ στους επαναστάτες κομμουνιστές από την Τουρκία που βρίσκονται σε απεργία πείνας απαιτώντας να μην εκδοθούν στη χώρα τους. Το σθένος τους και η αποφασιστικότητά τους απέναντι στον αργό θάνατο της απεργίας ας είναι πηγή δύναμης για τη συνέχιση του αγώνα μας για ελευθερία. Κανένας αγωνιστής μόνος του στη μάχη κατά του καπιταλιστικού ολοκληρωτισμού.